

94. O zbraních a pokutách za ně

Pán z Křižanova napsal toto: Poté, co Martin zranil Petra a utekl z Křižanova do jiné vesnice, která měla svého rychtáře, otálel tento s potrestáním útočníka. Proto rychtář a přísežní z Křižanova přišli do jmenované vesnice, kde zahájili soudní řízení a po jeho skončení hodlal křižanovský rychtář odnést s sebou Martinův meč a ostatní zbroj. Rychtář a přísežní vesnice, v níž se soud odehrál, nyní žádají vynesení nálezu v té věci, zdali soud vykonaný rychtářem z Křižanova byl právoplatný.

Za druhé se ptají, dali meč a ostatní zbroj náleží rychtáři vesnice, v níž soud proběhl nebo křižanovskému rychtáři, popř. Martinově vrchnosti a komu mají v té souvislosti náležet soudní pokuty, které měl Martin zaplatit.

Za třetí se dotazují, zdali má rychtář ve všech případech pravomoc odebrat zbraň útočníkovi či jsou-li z této pravomoci možné nějaké výjimky.

A konečně jaké jsou pokuty za vytažení meče a ostatních zbraní z pochvy.

Odpověď na první otázku: Pokud místně příslušný rychtář vesnice nesouhlasil se soudním řízením nebo následně neschválil soudní rozsudek, nemá mít takové rozhodnutí platnost. Rovněž jako výpověď učiněná před cizím (nepříslušným) rychtářem není závazná a rozsudek jím vynesený nemá právní síly.

Odpověď na druhou otázku: meč a zbroj nepatří ani křižanovskému rychtáři, ani Martinově vrchnosti, ale pouze rychtáři vesnice, kde se soud odehrál tak, jako by patřil kterémukoliv soudci, před nímž jsou souzeny podobné kauzy (zranění); pokud není dohodnuto jinak, soudce by se neměl vkládat do řešení takových případů na jiném panství nebo se exponovat tehdy, hrozí-li ohrožení jeho osoby či jeho rodiny.

Odpověď na třetí otázku: jestliže obžalovaný v případech, kde byla prolita krev, při výslechu uvedl, že tak učinil jen proto, aby odvrátil napadení, tj. v nouzi, a toto své tvrzení prokázal, tehdy nemá mít rychtář nárok na jeho zbraň. V tomto případě jde totiž o tzv. obranné použití zbraně, k němuž je člověk oprávněn, brání-li sebe nebo své věci. Pokud by se výše uvedené při výslechu neprokázalo, tehdy připadají zbraně rychtáři. Jedná se totiž o zbraně útočné, jejichž užití je zapovězeno tak, jako je útok sám v rozporu s lidskou přirozeností.

Odpověď na čtvrtou otázku:

- a) za vytažení meče náleželo 10 grošů rychtáři, za vytažení 60 denárů, za zasunutí 60 denárů.

- b) byl-li někdo usvědčen přísežným nebo dvěma hodnověrnými svědky, že tasil meč v době trhu nebo napnul tětivu luku či samostřilu kdykoliv, zaplatil pokutu za vytažení meče dva talenty rychtáři a tři městu, u luku tři talenty rychtáři a dva městu. Jinak mu byla probodena ruka dýkou.
- c) Pokud byl někdo chycen nebo obžalován přísežným nebo dvěma hodnověrnými svědky s napřaženým mečem v ruce, zaplatil tři fertony grošů rychtáři a jeden městu.
- d) Stejná pokuta platila pro útočnou polohu kopí, oštěpu, sekery apod.
- e) Pokud někdo nosil ve městě na opasku dlouhou dýku, měl dát rychtáři jeden talent a odevzdat mu ji nebo mu měla být probodnuta ruka (v případě neplacení). Pokud by někdo dlouhou dýku nosil tajně ve škorní, měl dát rychtáři pět talentů nebo měl přijít o ruku.
- f) Ostatní zbraně, totiž pancíř, přilbice, rukavice a jiné věci, které nebyly schopny přímo způsobit zranění, mohl rychtář odebrat, nicméně nepodléhaly žádné pokutě.